

Магдалена Аврамова е родена през 1929г. в старото село Гърмен. То се е намирало в гората на няколко километра от сегашното ново селище. До 15 годишна възраст живее там със семейството си. Около смяната на режима след 9-ти септември хората слизат надолу, за да са по-близо до полето. Тогава и родителите на баба Денка (така ѝ викат) строят къща. Селото е било бедно като цяло, но татко ѝ е бил шивач и са му носили дрехи даже от околните села, та за него работа е имало. Освен това са сели и много тютюн. Сравнително добре са били нейните родители. Колили са си свине, отглеждали са си кокошки, пък и къщата им е била малко по-хубава, с малко по-висок таван.

„Ами за старото село Гърмен татко ми е разправял, че през хиляда осемстотин и някоя година са дошли заселници от Албания. Тука на полето е имало много комари, та са отишли нагоре в гората, където и въздухът е бил по-чист. Дядо Гърмен се е казал главният. Той е бил татко на дядо Илия, дядо Илия е бил татко на дядо Митьо, а дядо Митьо е бил татко на татко – дядо Ральо. Те са албанци, арнаути. Ама са били християни. Гонили са ги оттам, затова са дошли тук.“

От детството си баба Денка помни игрите и заниманията. Много забавно и разнообразно е било. От всяко събиране или случка са се появявали нови и интересни игри – триод; чифт по чифт; гоненица; криеница и др. Разказва ни за ходеното на църква по Великата седмица, когато попът ѝ е казал да събере децата от махалата и да ходят да пеят опелото на Исус Христос. Спомня си и за първата ѝ учителка, която ги е водила по горите и поляните на излет. Там са играли и са рецитирали стихотворения.

„Училището беше до църквата. Още от първо отделение помня, един буквар имаше: а, б, в, г... И пред А – има агънце, пред Б – има барабанче, пред В има вълк и т.н. Пред всяка буква имаше картинка, животно... Помня стихотворението от първо отделение, което трябваше да науча наизуст:

- *Настане утро, гори небето,
Цветя миришат, ехти полето,
Овчар засвири, стада заблели,
По всички храсти пилци запели.*

И всички те аплодират като го кажеш в първи клас. Помня го! Всяка година в отделенията имаше стихотворение. Още ги помня! Направи си сметка, била съм на 8 години, а сега съм вече на 93...“

Магдалена Аврамова, кръстена на баба си Магдалина, разказва, че е имало много младежи още в горното село. Имало е и читалище, в което са се изнасяли пиеси. Също си спомня седянките в техния двор на къщата, когато родителите ѝ са събирали съседи и младежи. В нейното детство все още е нямало ток по улиците, а са си светили с газови лампи. Като цяло много работливи са били всички, а събирания и седянки са се провеждали по много поводи.

„С майка сме правили седянки и от цялото село доладаха на седянката. Тогава много моми имаше, сега ги няма. Майка вечерта събрала една тенджерка голяма, сготвила ядене, слага, ядем и така... Едно от момчетата имаше кларинет и си го носеше. Като дойде, като засвири едно хоро, като заиграем на месечина, играхме цяла вечер... Имахме лозе, овоцна градина, и татко като напълни дамаджаните с вино... ядене, пиене, излизаме да играем хоро, много весело беше. Аз тогава съм била по-малка. Това

е още преди 9-ти септември... И мисир сме ронили. Имали са нашите 5, 6 декара царевица. И като я закършим царевицата в големия двор... майка ще рече „Оле сега тоя всичкия мисир, кога ще го белим“... Ние ще направим една седянка – комиши, моми и момчета като съберем, навъртаме се на купата да белим. По десетина моми ще дойдат и още толкова момчета. Белят царевицата, плетем на плитки и горе окачахме царевицата. Есента като станат за ронене и не можем сами да я роним, айде пак – седянка... И песни всякакви пеехме. Имаше и патриотични, такава е било времето, партизански песни също е имало... И така...“

Баба Денка се е запознала с мъжа си, дядо Георги, след 9-ти септември. За тогава разказва, че е дошло вече друго време. Много от младежите в селото са влезли в РМС (Работнически младежки съюз), който е бил на мода. И Магдалена е била част от него. Имали са си клуб и са изнасяли пиеси по онова време. Баба Денка е играела ролята на Вела, пък дядо Георги е бил суфльор. Така са се запознали още като младежи. Имало е доста млади хора по онова време. Правили са се постоянно репетиции. Прекарвали са много време заедно. Дядо Георги още тогава се е закачал с нея, но тя в началото не му обръща внимание. Той отива да служи войник в казармата в Неврокоп (старото име на Гоце Делчев), откъдето ѝ изпраща писма. През някои съботи са ги пускали в градски отпуски и Георги е идвал на събиранките на чешмата, които са се провеждали редовно в онези години. Това е било място, където са се събирали младите, за да се забавляват, пеят и играят. Там той се навърта около Магдалена все още като приятел, но с течение на времето се случват нещата.

„Аз на 19 години някъде, с майка и татко си бях свикнала, имахме си всичко. Имахме декари, имот и много работа имахме. Сеяхме жито, тютюн, фасул. Лозе имахме, овощна градина имахме... Въртя се покрай мен (Георги), свъртя се, издебна ме и така се оженихме. Първо беше годеж. Ние вече бяхме слезли в новото село. Имаше и друга сватба в църквата и направо тук си ни венчаха. Гошо докара дядо поп и тук си ни венчаха. Ожениха ни... Седем години нямах деца. В старата къща си живяхме с неговите сестри. Викам му: „Ние цял живот тук не можем да караме, айде да си направим къща“. Ами ние сеяхме тютюн, той на работа ходи... парите които изкараме с тютюна – за къщата ги даваме. Четири, пет години сяхме тютюн, посъбрахме някой лев, а от неговата заплата карахме, той беше чиновник. И решихме да си направим тази къща... След това се роди дъщеря ми, а след 3 години и брат ѝ ...“

И така, отделихме се, заработихме си, припечелихме си и къща си направихме. И горе долу се пообзаведохме и децата израснаха и отидоха да учат. И ние си останахме сами и си казахме „Юху!“, ама една година след това поработихме и той какво го хвана... легна, умря, и аз останах... Бях на 58 години, когато умря. Децата бяха женени вече. И така изкарахме. След някоя друга година се родиха и техните деца и така...“

Магдалена е ходила в Петрич при баба Ванга, понеже седем години е нямала деца. Баба Ванга като я е видяла ѝ е казала: „Ти си дошла, щото нямаш деца... ще имаш, ама като навършиш седем години, в осмата ще родиш момиче“... Пратила я на доктор около Петрич, който я е пратил на кални бани. Баба Денка казва „Как каза Ванга, така стана. Роди се Румяна“ (дъщеря ѝ).

Какво си спомняте за празниците от детството Ви?

„Всичко не се помни, аз съм вече на 93 години. Майка ми на Коледа правеше баници, с късметчета и на кой какво се падне... Тогава захарна тръстика сме ползвали. И татко ходеше и ще напълни една кола, в Огняново имаше фабрика, пък по две три тенекии петмез, той е подобно на меда. А иначе олио, слънчоглед си сеяхме, всичко си произвеждахме. Свиня си хранехме и кокошки си гледахме... И ще направи майка в една тепсия кекс с петмез, вместо захар, става червен на кекса. И ще вземем да ядем. Колачета правеше също. На Задушница на умрелите правеше, на колачето едно яйце, един орех... месихме си хляб, жито си имахме. И го раздаваше така на роднините. И ние децата сме се радвали, тя и на нас ни даваше. И ще вземем на Великден яйца да боядисаме. Помежду всичките деца се пляскаме да видим на кой ще се строши яйцето. Моето яйце беше най-здрavo... Сестра ми беше 3 години по-малка от мен, пък братчето ми беше 7 години по-малко. И те реват „На дода си дала голямото яйце, здраво, пък на нас строшеното!“. И майка ще ни даде по още едно: „Айде, пляскайте!“ и тях да строшим. Истории големи...“

Разкажете ни за някоя забавна история, за която се сещате?

„На Нова Година, така де, на Сурва, си вървим с децата по улицата. Те си вървят по горната махала, пък аз слизам надолу. Дядо поп иде отдолу на църква, на Васильовден, ще прави църква. И го срещнах и както беше пръчката у мен: „Здрава сурва, дядо попе!“ Той си върви човека на служба. И изкара портфейла – бърка, бърка, ама няма по-дребни пари... 10 лева ми даде. На онези пари... И аз съм взела парите и отивам да се хваля на майка... ами аз съм сурвакар, той е длъжен да ми даде (сmee се). Даде ми човекът. Нашите ми викат ся ще ги оставиш тук и ще ти ги разбием на по един лев, като ходиш в читалището, на магазина. За един лев шест бонбона и една вафла ми даваха. Ама бонбоните завити, шоколадови...“

Въпрос към Румяна (дъщерята на Магдалена): Каква беше майка Ви като млада?

Румяна: *„Страхотна! Тя на нас с моя брат не ни отказа нищо! Само като ѝ кажа „мамо“, така, веднага дава пари и вървим. За нищо не ни е отказвала! Тя е страхотен човек! Много хубава жена! И татко! Много работливи, те бяха много работливи! Те двамата с него сееха по 7, 8 декара тютюн и по 2 тона тютюн изкарваха... И каква майка е била, ето, не ни е карала нас на нивата. Всичките деца ги караха, ама тя ни жалеше и ни оставяше да си седим тук...“*

Баба Денка: *„Много търчах едно време, ама сега виж на какво дередже съм (сmee се), ама бях млада. Някой път когато не мога да спя, цяла нощ мисля за едно време, кога съм била млада, къде съм ходила, с кой сме играли. Като съм сама, като няма какво да правя, вземам албума и гледам снимките... Обичах го много моя мъж! И той мен много ме обичаше! Много ме драговаше. Той не даваше дума да се продума за мен... Много съм препатила, ама и хубаво съм преживяла...“*